

56ste vergadering

Dinsdag 1 april 2003

Aanvang 14.00 uur

Voorzitter: Weisglas

Tegenwoordig zijn 137 leden, te weten:

Van Aartsen, Adelmund, Albayrak, Algra, Aptroot, Van Ardenne-van der Hoeven, Arib, Van As, Atsma, Bakker, Van Beek, Blok, Blom, Van Bochove, Boelhouwer, Van Bommel, Bos, Van den Brink, Bruls, Buijs, Bussemaker, Van de Camp, Cornielje, Crone, Van Dam, Depla, Van Dijken, Dijsselbloem, Dittrich, Douma, Dubbelboer, Duivesteijn, Duyvendak, Eerdmans, Eijnsink, Eurlings, Ferrier, Fierens, Geluk, Van Gent, Gerkens, Giskes, De Graaf, De Grave, Griffith, De Haan, Van Haersma Buma, Halsema, Van der Ham, Hamer, Haverkamp, Van Heemst, Herben, Hermans, Hessels, Van Heteren, Hirsi Ali, Van der Hoeven, Hofstra, Hoogervorst, Ten Hoopen, Huizinga-Heringa, Jager, Joldersma, Kalsbeek, Kamp, Kant, Karimi, Van der Knaap, Koenders, Koopmans, Kraneveldt, De Krom, Kruijssen, Van der Laan, Lazrak, Leerdam, Van Lith, Marijnissen, Mastwijk, Meijer, Van Miltenburg, Mosterd, Nawijn, De Nerée tot Babberich, Nicolaï, Van Nieuwenhoven, Nijs, Noorman-den Uyl, Van Oerle-van der Horst, Oplaat, Örgü, Ormel, De Pater-van der Meer, Rambocus, Remkes, Rietkerk, Rouvoet, De Ruiter, Rutte, Samsom, Schreijer-Pierik, Slob, Smeets, Smits, Spies, Van der Staaij, Sterk, Straub, Stuurman, Terpstra, Tichelaar, Timmer, Tjon-A-Ten, Tonkens, Varela, Van Velzen, Vendrik, Verbeet, Verburg, Verdaas, Vergeer-Mudde, Verhagen, Vietsch, Van der Vlies, Vos, B.M. de Vries, J.M. de Vries, K.G. de Vries, Van Vroonhoven-Kok, Waalkens, Weisglas, Wijn, Wilders, De Wit, Wolfsen en Zalm,

en de heren Hoogervorst, minister van Financiën en van Economische Zaken, Kamp, minister van Defensie en van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, De Boer, minister van Verkeer en Waterstaat, en De Geus, minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Kortenhorst, wegens verblijf in het buitenland;

Dijksma en Timmermans, wegens verblijf in het buitenland, ook morgen;

Çörüz, wegens verblijf in het buitenland, de gehele week;

Van Ardenne-van der Hoeven en Heemskerk, wegens bezigheden elders.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van orde.

Vragen van het lid Bakker aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over **de veiligheid van en de beveiliging van ziekenhuizen**.

□

De heer **Bakker** (D66): Voorzitter. Op 23 februari jongstleden is een baby ontvoerd uit het Sophia Kinderziekenhuis. Gelukkig zijn de baby en de verwarde vrouw die de ontvoering kennelijk had gepleegd, een uur later gevonden. Het was voor de makers van het programma Crime Café aanleiding om eens de proef op de som te nemen hoe het staat met de veiligheid en de beveiliging van ziekenhuizen. Het resultaat hiervan hebben wij afgelopen vrijdag kunnen zien. In het Onze Lieve Vrouwe Gasthuis en het AMC in Amsterdam bleken de makers van het programma met een camera in de hand min of meer vrije toegang te hebben. Wij konden zien hoe zij een babyroof in scène zetten door eerst een pop in een bedje te leggen en haar tien minuten later op te halen zonder dat iemand ervan opkeek. Wij konden zien hoe de makers vrijelijk toegang hadden tot medische dossiers, laboratoriumuitslagen en zelfs bloedmonsters en geprepareerde organen.

Dit roept enkele serieuze vragen op. Enerzijds is een ziekenhuis natuurlijk een gebouw met een publiek karakter waar mensen op bezoek komen en mensen de polikliniek bezoeken. Essentiële zaken als de veiligheid van verder weerloze patiënten of baby's geregeld moeten

Bakker

desondanks goed geregeld zijn. Behalve het meenemen van een baby kan men in een ziekenhuis immers ook nog andere snode plannen ten uitvoer brengen. Ik moet er niet aan denken wat er allemaal kan gebeuren. In dat licht heb ik een aantal vragen aan de minister. Welke verplichtingen kent de wet in dezen, met name de wet inzake de kwaliteitszorg? Welke verplichtingen stelt deze wet aan de ziekenhuizen? Moet de gang van zaken dienaangaande aan de ziekenhuizen worden overgelaten of heeft ook de minister in deze kwestie een verantwoordelijkheid? Bestaan er hierover afspraken, protocollen en welke mogelijkheden zijn er voor een betere beveiliging? Is de minister bereid om op korte termijn met de ziekenhuizen te overleggen over een mogelijke verbetering van de situatie? Speelt deze situatie ook elders in de zorg? Ik denk daarbij aan verpleeg- en verzorgingshuizen. Wat is de rol van de Inspectie voor de volksgezondheid in dezen en zijn zaken als deze eerder voorgekomen en, zo ja, wat is er toen mee gebeurd?

Minister **De Geus**: Voorzitter. Toen ik vandaag deze vragen en het dossier onder ogen kreeg, was mijn eerste indruk dat dit een redelijk wrange en misplaatste 1-aprilgrap was. Ik heb het betreffende programma van Veronica's Crime Café niet gezien. Ik heb er verder ook niets over in de media gelezen. Nogmaals, ik had de indruk dat het hier een zeer wrange 1-aprilgrap betrof. Ik moet er echter van uitgaan dat het wel degelijk de wrange werkelijkheid is. Ik neem de vragen van het Kamerlid Bakker dan ook zeer serieus.

Ik zie twee lijnen met betrekking tot de veiligheid van patiënten – of dit nu baby's zijn of anderen – en de zaken die in dit programma aan de orde zijn gekomen. Op dit moment zijn ziekenhuizen niet onderworpen aan allerlei wettelijke verplichtingen op het gebied van de toegankelijkheid en de veiligheid. Zij hebben daarin een eigen verantwoordelijkheid. De gang van zaken, zoals deze gemeld is in het programma Crime Café, geeft mij aanleiding om mij te verstaan met de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen, waarbij alle ziekenhuizen zijn aangesloten. Ik zal de ziekenhuizen daarbij de vraag voorleggen wat zij op dit moment

doen en wat zij nog meer kunnen doen om de veiligheid van patiënten beter te waarborgen. Ik zal de ziekenhuizen vragen om mij daarover binnen een maand te informeren, zodat ik de Kamer verder kan informeren.

De tweede lijn die ook al even door de heer Bakker werd aangevoerd, betreft de kwaliteit van de medische verrichtingen. Deze zou in het gedrang kunnen komen door wat de een of andere onverlaat, of hij nu van een Veronicaprogramma komt of door een andere waanzin is bevangen, kan aanrichten. Het lijkt me goed dat ik mij hierover nog nader versta met de Inspectie voor de gezondheidszorg, die het toezicht heeft op de kwaliteit van het medisch handelen. Deze kwaliteit kan onder druk komen te staan als bijvoorbeeld bloedmonsters toegankelijk en dus vatbaar zouden kunnen zijn voor manipulatie of andere zaken.

Ik zie dus twee lijnen. De eerste is de verantwoordelijkheid van de ziekenhuizen. Ik zal mij daarover verstaan met de Nederlandse vereniging van ziekenhuizen met de vraag om binnen een maand een bericht hierover te ontvangen, dat ik vervolgens aan de Kamer kan doorzenden.

De tweede is dat ik mij zal verstaan met de Inspectie voor de gezondheidszorg met de vraag om in het normale toezicht op de kwaliteit van het medisch handelen extra attent te zijn op mogelijke mazen in het veiligheidsnet van ziekenhuizen.

De **voorzitter**: Ik vraag aan een ieder die de schoen past, om de gesprekken in de zaal niet te voeren en de gesprekken buiten de zaal zachtjes te voeren.

De heer **Bakker** (D66): Voorzitter. Ik ben blij met het antwoord van de minister dat het, als het niet zo wrang was, een goede 1-aprilgrap geweest zou zijn. Hij noemt de situatie ernstig en vindt dat we er iets aan moeten doen.

De minister zal ons binnen een maand inlichten over wat de NVZ aan hem laat weten. Ik dank hem daarvoor. Zou de situatie zich ook kunnen voordoen in andere zorginstellingen? Ik heb verpleeg- en verzorgingshuizen genoemd. Je zult daar niet zo snel een baby kunnen roven, maar ik kan me voorstellen dat daar ook veiligheidsissues aan de orde zijn. Ik vraag de minister of hij

met de koepels daar of via de lijn van de inspectie ook daaraan aandacht wil besteden en of dat alle verschillende aspecten zal betreffen die in de documentaire van afgelopen vrijdag getoond werden, dus niet alleen om de baby's maar ook de toegang tot laboratoria, vertrouwelijke gegevens, patiëntendossiers en dat soort zaken. Mag ik ervan uitgaan dat de activiteiten van de minister zich al dan niet via de inspectie ook tot die zaken uitstrekken?

Minister **De Geus**: Voorzitter. Ik heb in eerste termijn al aangegeven dat het wat mij betreft om de breedte van thema's gaat. Tot de andere koepelorganisaties zal ik mij niet met dezelfde pertinentie wenden als tot de Nederlandse vereniging van ziekenhuizen. Er is immers geen aanleiding om dat te doen. Ik zal hen wel in kennis stellen van het feit dat ik de Nederlandse vereniging van ziekenhuizen hierop heb aangesproken. Ik zal hun ook vragen, in eigen kring een vergelijkbare attentie te betrachten. In het verzoek aan de inspectie zal ik geen onderscheid maken naar ziekenhuizen. Dat zal ik dus in het algemeen doen.

De heer **Bakker** (D66): De minister zal de Kamer over een maand inlichten, als hij antwoord krijgt van de Nederlandse vereniging van ziekenhuizen. Mag ik ervan uitgaan dat wij dan ook vernemen of de minister initiatieven neemt om de situatie te verbeteren en, zo ja, welke?

Minister **De Geus**: Ik zal de Kamer het antwoord van de Nederlandse vereniging van ziekenhuizen op mijn vraag en mijn conclusies toesturen.

De heer **Bakker** (D66): Dank u wel.

Mevrouw **Tonkens** (GroenLinks): De minister is van plan met de ziekenhuizen te overleggen over de veiligheid. Wil hij daarbij ook de agressie van patiënten betrekken? Een project ter zake, veiligheid in de zorg, heeft nog geen duidelijk vervolg. Misschien kan de minister dit thema daarbij betrekken.

Minister **De Geus**: De stand van de communicatie met de ziekenhuizen over dit project heb ik niet paraat. Als het verloop van het project het rechtvaardigt om dit in één brief te

De Geus

behandelen, als dat verstandig is, zal ik dat zeker doen. Ik neem de suggestie van mevrouw Tonkens dus in beraad.

Mevrouw **Tonkens** (GroenLinks): Laat de minister het ook even weten als hij dat niet verstandig vindt?

Minister **De Geus**: Ik vind het zonder meer verstandig om over de voortgang van dit project te communiceren. Is of wordt hierover echter al anderszins met de ziekenhuizen gecommuniceerd, dan laat ik die trajecten separaat lopen. Mevrouw Tonkens vraagt mij nu niet te vergeten om over dit punt te communiceren. Van de communicatie op dit punt kan zij een afschrift krijgen.

Vragen van het lid Bussemaker aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over een pact tegen jeugdwerkloosheid en de slechte economische situatie.

□

Mevrouw **Bussemaker** (PvdA): Voorzitter. De minister heeft afgelopen zaterdag in een interview in Trouw zijn zorgen uitgesproken over de toenemende jeugdwerkloosheid. Ik kan hem zeggen dat zijn zorg onze zorg is. Wij willen evenmin een verloren generatie.

Per maand worden op dit moment 8000 mensen werkloos. Dat betekent dat elke maand een kleine stad werkloos wordt. Jongeren treft dit in het bijzonder. Vooral in de grote steden is het aantal leerlingen zonder startkwalificatie zorgelijk. 50% van de leerlingen gaat van school zonder diploma. Dat is een slecht vertrekpunt voor de toekomst. Het CWI constateert een explosieve groei van werkzoekende jongeren, een groei tot bijna 5000 nieuwe aanvragen, terwijl die een jaar geleden nog 4000 was. Alleen al in Rotterdam zitten 6000 jongeren tot 26 jaar in de bijstand. Dat is een sociale tijdbom. Kortom: er moet wat gebeuren. En snel ook.

De minister heeft het over een pact met sociale partners tegen jeugdwerkloosheid. Ik zie hierin steun voor onze voorstellen om een nieuw jeugdwerkgarantieplan of een jeugdparticipatieplan te realiseren, maar de vraag is wel wat de minister nu precies gaat doen en op welke

termijn. In het interview in Trouw is hij concreter over wat het ministerie van OCW verkeerd doet dan over zijn eigen ambities. Daarom stel ik hem de volgende vragen.

Welke plannen heeft de minister nu precies in gedachten om de toenemende jeugdwerkloosheid te bestrijden? Kan hij beloven dat elke jongere die van school komt, binnen twaalf maanden werk of scholing krijgt aangeboden, zoals al beleid is? Is hij bereid dit te verkorten tot zes maanden, zodat jongeren op korte termijn perspectief wordt geboden?

Het MKB ontwikkelt thans 10.000 leerwerktrajecten voor vmbo-leerlingen. De minister refereert daar ook aan in zijn interview. Zij krijgen daarvoor slechts een vergoeding van € 200. Dat is te weinig. Mijn fractie heeft al eerder voorgesteld 30.000 van dergelijke trajecten op te zetten, met een vergoeding van de begeleidingskosten. Het MKB is daar enthousiast over. Is de minister bereid om dit plan over te nemen? Is hij met mij van mening dat werkervaringsplaatsen, zoals van de WIW, in slechte economische omstandigheden onmisbaar zijn om jongeren perspectief op werk te bieden? Hoe staat het met de consequenties van voorgenomen bezuinigingen op de werkgarantie van jongeren? Gaat de minister samen met de sociale partners, het onderwijs en de VNG actie ondernemen om het pact werkelijk van de grond te laten komen? Op welke termijn kunnen wij hierover bericht krijgen? Ik stel voor dat de Kamer binnen vier weken een concreet plan krijgt. Zoals gezegd, de situatie is zorgelijk en vraagt om een zeer snelle aanpak.

□

Minister **De Geus**: Voorzitter. Ik ben blij dat deze vraag gesteld wordt, want het werkgelegenheidsperspectief voor jongeren is uitermate zorgelijk. Ik deel die zorg met de vraagsteller.

Er zijn een paar concrete vragen gesteld. De eerste betrof de tenaamstelling van het plan. Ik moet zeggen dat deze voor mij niet het belangrijkste is. Er zal een plan komen dat betrekking heeft op het werkgelegenheidsperspectief van jongeren. Dat plan komt er binnen een maand. Of dat de naam krijgt van jeugdwerkgarantieplan, jeugdwerkloosheidsbestrijdingsplan

of een nog mooiere, laat ik even in het midden.

Als het aan mij ligt, en dat ligt het op dit moment, is het plan er binnen een maand. Het kan zijn dat ik mijn ambt voor die tijd moet neerleggen. In zekere zin hoop ik dat. Het zou voor een goede voortgang nuttig zijn, als een nieuwe minister van Sociale Zaken zich tijdig achter een dergelijk plan kan stellen. Ik heb gisteravond afgesproken met de mensen op mijn departement dat wij een tijdschema hebben dat het plan er op 1 mei moet liggen. Natuurlijk zal de Kamer als eerste vernemen hoe het exact wordt vormgegeven.

Dan kom ik op de vraag over de samenwerking met het midden- en kleinbedrijf. Ik neem de vragen in iets andere volgorde door dan waarin mevrouw Bussemaker ze heeft gesteld. De samenwerking met het midden- en kleinbedrijf is essentieel voor dit plan. Er zijn twee hoofdrichtingen. Enerzijds wordt alles op alles gezet om jongeren van een startkwalificatie te voorzien of in ieder geval te zorgen dat zij hun schoolopleiding afmaken. Anderzijds worden jongeren in contact gebracht met werkgevers voor een reguliere of een andere baan, zoals een stage of een werkervaringsplaats. Die twee lijnen worden in het plan uitgewerkt. Daarvoor is de samenwerking met het bedrijfsleven, en niet alleen met het MKB, van groot belang.

Over de sluitende aanpak hebben wij later deze week nog een algemeen overleg. Op dit moment geldt als beleid dat er voor jongeren binnen twaalf maanden een baan is. Dat beleid laat ik niet los, maar het staat wel steeds meer onder druk van de economische omstandigheden, dus er zal in dit kader meer moeten gebeuren dan tot nu toe is gepresteerd of gerealiseerd.

De Wet inschakeling werkzoekenden (WIW) geeft jongeren na twaalf maanden een goede garantie dat zij ingeschakeld worden. Dat is geldend beleid. Ik zie geen reden om hier iets van terug te nemen, maar in de toekomst zal de verantwoordelijkheid van de gemeenten wel anders worden. Anders gezegd, wij zullen de realisatie van dit beleid meer decentraliseren naar het gemeentelijk niveau.

Mevrouw Bussemaker heeft voorts gevraagd welke hoofdelementen er zijn. Ik heb die en passant genoemd: (1) het versterken van de startkwalificaties van jongeren en in ieder